

موافقتنامه همکاری استراتئیک و دوستی میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ترکیه

مقدمه

جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ترکیه، که منبعد به آن ها طرفین خطاب می گردد؛

بر منای دوستی میان مردم افغانستان و ترکیه که قدمت آذ سه قرنها بر مبادرت و در "معاهده دوستی افغان-ترک" مورخ ۱۰ حوت ۱۲۹۹ هجری شمسی مطابق اول مارچ ۱۹۲۱ تسحیل گردیده است؛

با تصریح این که موافقتنامه مذکور، که بر اساس آن هر دو کشور به توپت همکاری و همبستگی دراز مدت بر نیاد منافع و مسئولیت های مشترک متعهد بوده اند و اساس توسعه روابط افغان-ترکیه را در ۴۳ سال گذشته فراهم گرده است؛

با تأکید بر این که دوستی تزدیک میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ترکیه روجبه "معاهده دوستی افغان-ترک" ۱۹۲۱ را معکوس می نماید و در آن چنین تصریح شده است: "رفاه و مشتقت هر یک از این دو کشور به مثابه رفاه و مشتقت هر دوی آنها می باشد"؛

همچنان با اشاره به معاهده دوستی و همکاری میان افغانستان و ترکیه در ۳۰ تور ۱۳۰۷، مطابق ۲۵ ماه می ۱۹۲۸ که از طریق آن هر دو کشور دوستی و همبستگی خویش را بیشتر تحکیم بخشیدند؛

نادرست همکاری چند بعدی میان افغانستان و ترکیه منجمله در بخش های طرفیت سازی در اداره عامه، امنیت و ازکشاف اجتماعی - اقتصادی به سطوح دو جانبه و منطقه ای؛

با اظهار رضابت عیق نسبت به تغییر های که این روابط از طریق آن بر مبنای حسن نیت، احترام متقابل، درگاه صادقانه و روحیه همکاری در طول ده ها سال تکامل نموده و به بلوغ رسیده است؛

ن باور به این که ازکشاف بیشتر همه جانبه در پیوند های دو جانبه شان سبب ترقی و رفاه در هر دو کشور و در کل، در منطقه خواهد گردید؛

بدین وسیله تعهدشان را با صراحة در مورد تحکیم دوستی و همکاری خویش، آنگونه که در مواد زیر درج گردیده است، اظهار می نمایند:

ماده اول - اهداف

بر مبنای این موافقنامه، طرفین قصد دارند تا همکاری های همه جانبه دراز مدت استراتژیک خویش را بر اساس روحیه منافع و مستولیت های مقابل در راستای هدف مشترک تأمین صلح پایدار، امنیت، ثبات و رفاه برای کشور های شان و برای منطقه افزایش داده، حقوق اساسی پسری و آزادی های اساسی را ارتقاء بخشد و از آن ها حفاظت نمایند.

مفاد این موافقنامه حقوق و مکلفت های طرفین را که به عضویت آن ها در سازمان های بین المللی و توافقات بین المللی ارتباط می گیرد، متأثر نمی سازد.

ماده دوم - امنیت

طرفین در راستای رفع چالش های که متوجه صلح و امنیت منطقه میباشد و تأثیرات منفی مستقیم بالای انکشاف هر دو کشور میگذارد، همکاری می نمایند. برای تحقق این هدف، طرفین از طریق مقامات دبصالح خویش، شبکه نمودن تجربه، تشریک معلومات، تبادله پرسونل و ارائه کمک های بلا عوض، عمدتاً در عرصه های مبارزه با تروریزم و جرائم فرامرزی، افراط گرایی، جرایم سازمان یافته و بولتیسی همکاری می نمایند. همچنان طرفین در عرصه مهاجرت غیر قانونی و مدیریت سرحدات همکاری می نمایند.

طرفین اطلاعات عملیاتی، تحقیکی و استراتژیک را در مورد جرایم مربوط به مواد مخدوش از طریق سهاد های ذبصالح خویش با هم در میان می گذارند.

وزارت نخانه های امور داخله طرفین در عرصه های تکنالوژی معلوماتی و کاربرد آن در عرصه امنیت داخلی همکاری می نمایند.

ماده سوم - اکتشاف اجتماعی - اقتصادی

طرفین در ک می نمایند که مبارزه با چالش های مشترکی که منطقه را متأثر می سازد نیازمند یک رویکرد حامع و چند بعدی بوده و نیز در ک می کنند که پیشرفت پدست امده در عرصه امنیت باید از طریق اکتشاف اجتماعی - اقتصادی دراز مدت و پایدار تقویت گردد.

در این زمینه، طرفین تعهد می نمایند تا همکاری ها در عرصه های معارف، علوم، تکنالوژی، اقتصاد، تجارت، سرمایه گذاری، صنعت، انرژی، معادن، ترانسپورت، زراعت، صحت و اصلاح و ارتقای ظرفیت اداره عامه را، بر علاوه توسعه همکاری میان نهاد های ذیربط که از تجار و صنعت کاران نمایند گنجی می نمایند، تشديده بخشنند.

ماده چهارم - اقتصاد، صنعت، تجارت و سرمایه گذاری

طرفین با تعهد به ارتقای سطح روابط اقتصادی و تجاری به بالاترین سطح مسکن، نظام اقدامات لازم را به نسل تویرت چارچوب ذیربط حقوقی دو جانبه جهت تسهیل و افزایش فعالیت های اقتصادی و تجارت دو جانبه، اعجم می دهند. برای تحقق این هدف طرفین توافق میباشد تا:

مسکاری های شان را از طریق میکاریم های موجود مانند کمپرسور اقتصادی مشترک تشکیل بخشد.
فرصه های جدید مسکاری های اقتصادی را جستجو نمایند و تابیر مناسب را برای مشارکت تجاری بزرگتر انکشاف دهند.

مسکاری ها و مسکاری اقتصادی متفقی را تسهیل و گسترش دهند.
تبدیل لازم را جهت تشویق سرمایه گذاری در سکتور خصوصی که به ایجاد شغل و کاریابی گستک میکند، اتخاذ نمایند.

طرفین در تنظیم و کنترول سیستم بانکداری مسکاری نمایند.

طرفین معلومات و تجرب خوبی وارد مورد مؤسسات تسبیثات گروچک و متوسط و معتبرین را هم دیگر مطرح میکنند.

۱۰- طرفین فرصت های عملی مسکاری ها را مانند اعمار تأسیسات زیربنای صنعتی، تبادله دانش و تجربیات در سوره زون های خاص صنعتی و ساحة تطبیقات فعالیت های صنعتی، جستجو نمایند.

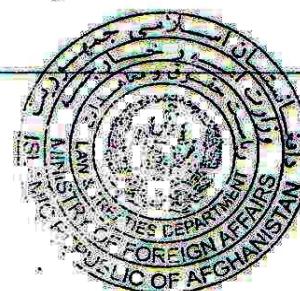
۱۱- طرفین توافق می نمایند تا جهت ارتقای پیشرفت امنی و تواف و رقابت بین المللی کالاهای دو کشور مسکاری خوبی را میان مؤسسات تحسین کیفیت و استدود مازی و استفاده از تکنالوژی های معاصر، توسعه دهند.

۱۲- طرفین توافق می گند تا در معرفی و کاربرد معیارها و تکنالوژی جدید در سکتور معدن در افغانستان مسکاری کنند.

طرفین تلاش های شان را در راستای ایجاد یک سیستم تجارتی، که به صلح و رفاه در منطقه نسب واقع گردد، از طریق توسعه مسکاری های اقتصادی در منطقه و مجتمع متفقی و مجتمع دو جانبه، ادامه می دهند.

۱۳- طرفین توافق نمودند تا غرض دستیابی و توسعه پایدار تجارت میان دو کشور مسکاری های وسیع تری میار اتفاق های تجارت دو کشور ایجاد نمایند.

طرفین سکتور های خصوصی خوبی را ترغیب خواهند کرد تا از فرصت های سرمایه گذاری قابل دسترسی در اسام سکتور های اقتصادی، تجارتی، صنعتی و زیر بنایی در کشور های یکدیگر استفاده کنند.

ماده پنجم- ترانسپورت

طرفین توافق می نمایند تا تمامی تدبیر لازم را جهت افزایش دسترسی به بازار های یکدیگر و تحرک و رشد اقتصادی از طریق اتصالات ترانسپورتی بین اتحاد نمایند.

طرفین به هدف رفع مشکلات فرا راه تطبیق موافقنامه ترانسپورت بین المللی (TIR Agreement) جهت تسهیل تجارت دوچاره و منطقی باهم همکاری خواهند کرد.

طرفین توافق می نمایند تا به هدف توسعه خطوط آهن و دیگر معلزه ها شکه های زمینی، از نسام طرفیت مانی از پرستای ترانسپورتی موجوده متعلقی توسط ارتباطی همکاری های دوچاره و چند جانبه بر چرگان سازمانهای مربوطه متفقی استفاده نمایند.

طرفین همکاری های شان را در عرصه هوانوردی ملکی از طریق برنامه های آموزشی مطابق اسناد سازمان مللی هوانوردی ICAO و افزایش خطوط و تعداد پرواز های تجاری با درنظر داشت مناقع طرفین ارتباط پختند.

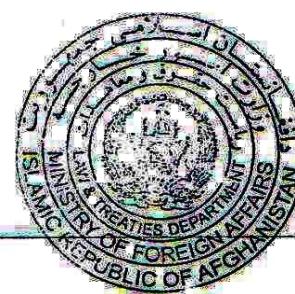
طرفین موافق اند تا در راستای اکتشاف زیربنای ترانسپورتی، به ویژه شبکه خطوط آهن و سرک های پک دیگر را همکاری گذند.

ماده ششم- صحت

در عرضه صحت، طرفین همکاری های خوبیش را در ساحت ذیل ادامه و افزایش نمیدهند:

- افزایش دسترسی همگانی مردم به خدمات صحي در افغانستان.
- خدمات تحقیکي و مشورتی برای اصلاح ساختار سیسم صحي افغانستان.
- برنامه های کوتاه مدت برای پرسونل طبي.
- ادویه و تجهیزات طبي.
- تحریک تجارت در قسمت خدمات صحي در صورت وقوع حالات عاجل و افات.
- تعریف سکتور حضور صحي افغانستان و ترکیه جهت همکاری در سرمایه گذاري روی سکور صحت.

طرفین همچنان در قسمت اعتماد و اکتشاف نهادهات صحي در افغانستان و همچنان مدیریت آن همکاری مى نمایند.

ماده هفتم- زراعت، مالداری و اکشاف دهات

طرفین توافق می نمایند تا در راستای رسیدن به خود کفایی غذایی، ارتقای سطح زندگی مردم در مناطق روستایی افغانستان و تأمین توانایی امکانات صدور محصولات زراعی افغانستان همکاری کنند.

در عرصه های زراعت، مالداری و اکشاف دهات، طرفین تعهد می نمایند تا همکاری های خوبیش را از طریق برنامه های آموزشی تحقیکی، تطبیق پروژه های مشترک، تشریک تجارت، تبادله متخصصین، انتقال تکنالوژی و تبادلات استاد و نشرات، ادامه و توسعه بخشنده.

طرفین از طریق نهاد های با صلاحیت شان درباره برنامه های اکشاف دهات جهت مجادله با فرق، و نیز در مورد اکشاف زیر بنای زراعی، تحقیک های عصری آبیاری و بهبود اراضی رعایتی، تشریک مساعی نمایند.

ماده هشتم- محیط زیست و پلان گذاری شهری

طرفین توافق می نمایند تا امکانات همکاری در عرصه محیط زیست، پلان گذاری شهری و برنامه های تهیه مسکن را جستجو کنند.

طرفین توافق مینمایند تا در راستای تهیه برنامه های مفصل برای ماستر پلانهای شهر های بزرگ افغانستان و تهیه پالیسی های شهری همکاری کنند.

طرفین توافق می نمایند تا طرق همکاری ها را در عرصه خدمات شاروالی جستجو کنند.

طرفین تعهد می نمایند تا در عرصه های حفاظت محیط زیست و منابع طبیعی همکاری های خوبیش را از طریق برنامه های آموزشی تحقیکی، اشتراک در تطبیق پروژه های تبادل تجارت و انتقال تکنالوژی آغاز، ادامه و اکشاف دهند.

ماده نهم- ظرفیت سازی در نهاد ها

طرفین با توافق بر این که تقویت نهاد ها و بهبود حکومتداری برای ثبات و خود کفایی دارای نقش کلیدی است، ضرورت به نهاد های مؤثر و حسابده جهت آرائه خدمات عامه را در ک می نمایند.

طرفین در عرصه اصلاح و ارتقای ظرفیت ادارات مرکزی و محلی از طریق تبادله تجارت و مساعدت های تحقیکی، با هم همکاری می نمایند.

طرفین در عرصه های حکومت داری محلی از طریق کمک های تحقیکی و ارایه تجارب همکاری می کنند.

در این زمینه، جمهوری ترکیه به حمایتش از جمهوری اسلامی افغانستان از طریق برنامه های ظرفیت سازی که توسط اداره اکشاف و همکاری ترکیه (TIKA)، و همچنان از طریق برنامه های که توسط مایر مؤسسات عامة ترکی صورت می گیرد ادامه خواهد داد:

کارمندان خدمات ملکی افغانستان که به کمک منابع و ناسیمات جمهوری ترکیه با بر تفاضای جمهوری اسلامی افغانستان تحت آموزش قرار گرفته اند، نظر به توانمندی مسلکی و تحصص که در دوره آموزش خویش بدست آورده اند، استخدام می گردند.

طرفین موافق اند که سهمگیری و اشتراک کافی مقامات مربوطه محلی در چارچوب اصول تطبیق پروژه ها، پروژه ها و برنامه های که توسط اداره اکشاف و همکاری ترکیه در افغانستان انجام میشود، مؤقت و تأثیر آن ها را افزایش میدهد. طرفین از اشتراک مقامات محلی در تطبیق، کنترول و یگیری پروژه ها اطمینان میدهند.

جمهوری اسلامی افغانستان دفاتر هماهنگی برنامه های TIKA را منحیث سازمان های کمک رسان می پذیرد و امنیت کارمندانی را که توسط TIKA برای پروژه ها (در مساحه) تعیین با استخدام شده اند، تأمین می کند.

ماده دهم- معارف و ساینس

طرفین سطح همکاری ها را میان وزارت های معارف و تحصیلات عالی جمهوری اسلامی افغانستان و وزارت ملی معارف جمهوری ترکیه از طریق برنامه های تعلیمی و ابتكارات دیگر افزایش خواهند داد؛ طرفین اقدامات لازم را جهت تسهیل فعالیت های مکاتبی که توسط وزارت ملی معارف جمهوری ترکیه در افغانستان تأسیس و اداره می شوند، اتخاذ خواهند کرد.

طرفین تعاملات میان نهاد های تحصیلات عالی و مؤسسات اکادمیک شان را تقویت نموده و در این خصوص همکاری های خویش را در مورد بورسیه های تحصیلات عالی ادامه دهند.

طرفین جهت ایجاد همکاری های علمی و تکنالوژی ارتباطات مستقیم را میان مؤسسات تحقیقات علمی خویش تقویت می نمایند.

ماده یازدهم- فرهنگ و میراث فرهنگی

به منظور تقویت بیوند های فرهنگی بین مردم دو کشور که خصوصیات تعیین کننده روابط افغانستان و ترکیه می باشد، طرفین تمام اقدامات لازم را جهت اکشاف بیشتر ارتباطات میان مردم دو کشور اتخاذ می نمایند.

با برآین، طرفین روابط فرهنگی و تاریخی خود را از طریق پروژه های که برای فرهنگ و تاریخ مشترک آن ها دارای ارزش چشمگیر و ارزش های نمادین باشد تقویت بخشنده و همچنان تلاش های مشترک خویش را در راستای حفظ میراث های فرهنگی به سرچ حواهند داد.

طرفین به انکشاف همکاری و ارتباطات میان شبکه های رادیو و تلویزیون دولتی یکدیگر ادامه داده و جهت افزایش ظرفیت های افراد مسلکی رادیو تلویزیون در افغانستان یکجا کار خواهند کرد.

طرفین توافق می نمایند تا بیوند های فرهنگی میان ارگان های دولتی محلی یکدیگر را تقویت نموده و در این راستا توافقات دوستی (خواهر خواندگی) را میان ولایات با شهرهای یکدیگر، در صورت امکان، به امضا برسانند.

ماده دوازدهم - جوانان و ورزش

طرفین به هدف انکشاف روابط دوچاره در عرصه جوانان و ورزش؛ آموزش، تشریک تجارت و تبادل کارمندان را افزایش می دهند.

طرفین از تحقق برنامه ها و پروژه های مشترک در ارتباط به جوانان و ورزش از طریق مؤسسات مربوطه شان حمایت به عمل خواهند آورد.

طرفین امکان امضای یک پروتوكول در مورد جوانان و همکاری های ورزشی را جهت تأمین همکاری در عرصه های تطبیق پالیسی ها و پروژه های مشترک مربوط به جوانان و ورزشکاران دو کشور جستجو می نمایند.

ماده سیزدهم - همکاری های منطقوی

طرفین در ک می کنند که ثبات افغانستان و ثبات منطقه لازم و ملزم یکدیگر میباشد و توافق می نمایند تا نلاش های مشترک خوبیش را جهت تقویت همکاری های منطقوی، سا در نظر داشت دیدگاه مشترک انجام یک افغانستان با ثبات و مرغه که به شکل مستحکم با منطقه وصل باشد، ادامه دهد.

در این زمینه، طرفین تلاش های خوبیش را قاطعانه در "چارچوب روند استانبول پیرامون امنیت و همکاری های منطقوی برای یک افغانستان با امن و با ثبات" به هدف تطبیق تدبیر اعتماد سازی مربوط به آن، ادامه دهند.

طرفین روی کمک ارزشمندی که پروسه نشست سه چاربه ائمه افغانستان، پاکستان و ترکیه در عرصه گفتگو و همکاری منطقوی از سال ۱۳۸۶ بدینسو به بار آورده است مجدهاً تأکید می نمایند و توافق می کنند تا تلاش های خوبیش را در قالب آن ادامه دهند.

ماده چهاردهم - میکانیزم تطبیق

به منظور نظارت از پیشرفت و ارائه رهنمود های سیاسی جهت تطبیق این موافقنامه، وزارت خانه های امور خارجه طرفین، جلسات سالانه را برگزار می نمایند.

در جلسات سالانه، فعالیت‌های که در چارچوب این موافقتنامه انجام شده است مورد ارزیابی قرار گرفته و آجندای سال آینده شناسایی خواهد گردید.

ماده پانزدهم- تعدل

این موافقتنامه می‌تواند با رضایت متقابل کتبی طرفین از طریق مجاری دیپلماتیک تعدل گردد. تعدیلات در مطابقت با عین طرز العمل حقوقی که در ماده هفدهم این موافقتنامه ذکر گردیده است، مرعنی الاجراه می‌باشد.

ماده شانزدهم- حل و فصل منازعات

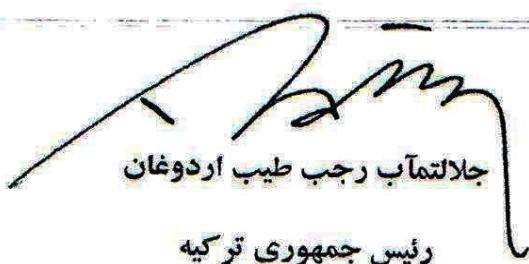
هر گونه منازعه برخاسته از تفسیر و تطبیق این موافقتنامه از راه مناکره دوستانه بین طرفین از طریق مجاری دیپلماتیک حل و فصل می‌گردد.

ماده هفدهم- اتفاق

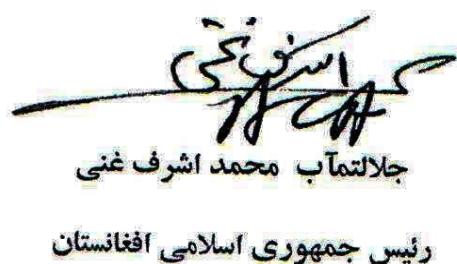
این موافقتنامه از تاریخ دریافت آخرین آگهی کتبی که توسط آذ طرفین یکدیگر را از طریق مجاری دیپلماتیک در مورد تکمیل طرز العمل های حقوقی داخلی خویش که برای اتفاق آن لازم است آگاهی میدهند، نافذ می‌گردد.

این موافقتنامه برای مدت ۱۰ سال نافذ می‌باشد، مگر اینکه یکی از طرفین، طرف دیگر را به صورت کتبی از طریق مجاری دیپلماتیک در مورد قصدش مبنی بر فسخ این موافقتنامه شش ماه قبل از ختم میعاد آن آگاه سازد، در غیر آن این موافقت نامه برای مدت متوالی ۱۰ سال دیگر به صورت خودی تمدید می‌گردد.

این موافقتنامه در کابل به تاریخ ۱۸ اکتوبر ۲۶ (۲۰ میزان ۱۳۹۳) در دو نسخه اصلی به زبان های دری، پشتو، ترکی و انگلیسی ترتیب و به امضا رسیده است و تمام متون آن از اعتبار یکسان برخوردار می‌باشد. در صورت بروز اختلاف در تفسیر و تطبیق، به متن انگلیسی آن رجحان داده می‌شود.

جلالتمناب رجب طیب اردوغان
رئیس جمهوری ترکیه

جلالتمناب محمد اشرف غنی
رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

